

oblikovno stroga lirika«. Kot njen reprezentativen primer omenja Valéryja.

Takšna je samo osnovna shema knjige *Struktura moderne lirike*, ki vsebuje tudi manjšo antologijo lirike našega stoletja z izvorniki in prevodi, ki so jih oskrbeli znani slovenski pesniki; kratke interpretacije štirih pesmi, kronološko tabelo in obsežno bibliografijo strokovne literature. Ne bi bilo napak, ko bi prevajalec dodal še bibliografijo v slovenščino prevedenih del. Pesmi starejših avtorjev so večinoma raztresene po revijah, precej pomembnih pesnikov našega stoletja pa je izšlo v knjigah (npr. Lorca, Eluard, Quasimodo, T. S. Eliot in pravkar E. Pound).

V prevodu Darka Dolinarja, ki si je očitno prizadeval biti dosleden in natančen pri uporabi slovenskih poimenovanj, moti uporaba besede »mnogoznačnost« namesto ustrežnejše večpomenskost.

Ker na slovenskem knjižnem trgu občutno primanjkuje del, ki bi pomagala uvajati bralce v pojave sodobne poezije, je izid Friedrichove knjige — kljub temu da je sorazmerno pozen, povsem upravičen, koristen in v pomoč mnogim, ki bi si bili radi na jasnem, kaj je moderna lirika in kaj samo njen videz.

Marjan Dolgan

JOŽE ŠMIT, HOJA ZA KATULOM

Zbirka satiričnih pesmi je očitno nastala iz spodbud, ki jih je Jože Šmit* dobil ob prepesnjevanju starorimskega lirika Katula, v čigar opusu ne manjka zbadljivk in epigramov, v katerih si je privoščil marsikateri pojav, ki je bil značilen za takratno družbo. Podobno je storil tudi Šmit, ki se loteva v prvem razdelku naslednjih tem: novejši poeziji očita, da se preveč ukvarja s filozofskimi vprašanji. V nasprotju s takšnimi »pesnik(i) — ontolog(i)« zagotavlja, da

*Jože Šmit, *Hoja za Katulom*, opremil Borut Pečar. DZS, Ljubljana 1972.

bo sam ostal običajen pesnik, ki mu ni do globokoumnega modrovanja. Nato preide k vprašanju svetovljanstva in domačijstva; izpoveduje svojo vero v smiselnost posameznikovega dela, ki da je osnova za nadaljnje snovanje prihodnjih rodov, za sedanjost pa je po njegovem značilna popolna relativizacija vrednostnih sistemov, saj kljub razvoju znanosti človek ni premagal v sebi animaličnosti. Iz avtorjevega posmehovanja tej ali oni nepravilnosti ni težko ugotoviti njegovega ideala, ki ga predstavljajo medčloveški odnosi, v katerih bi občutil »srce«, torej gre za že dolgo znano prizadevanje, ki je izraženo zelo klišejsko. Tudi sam sebe ne izvzema iz področja, ki je predmet njegove satire.

V osrednjem razdelku Hoja za Katulom, po katerem je dobila zbirka naslov, napoveduje novo usmeritev svoje poezije: namesto dosedanje umerjene lirike se programsko odloča za satiro, kar v naslednjih pesmih tudi uresniči tako, da ironizira birokratizem, frazerskega politika, grabež, komolčarstvo, porabniško mentaliteto, zlorabo samoupravljanja, lažne zasluge in podobno. Obregne se še ob poezijo, ki uporablja vulgarno besedje, toda kljub nasprotovanju se mu tudi sam ne izogiba, ker se zaveda, da je to eden izmed načinov, s katerimi bo dosegel večji učinek svoje satire, saj pravi v pesmi, ki je posvečena njegovemu učitelju Katulu, da je »svet / veliko zlobnejši in bolj brezbožen, / predvsem pa bolj debelo-kožen. / Kdor hoče koga zdaj zadeti, / poseči mora najmanj po raketi (...).« Zbirka se končuje z Epigrami, ki so večinoma upesnjene avtorjeve »modrosti —, ki vznemirjajo povprečnega državljana, tako da primerja videz in ozadje, deklarirana načela s prakso. Najbrž bi satira dosegla večjo odmevnost — kar bi bilo v skladu z naravo teh pesmi — ko bi bile pesmi objavljene tudi v časopisu, ki ima širši krog bralcev, kot ga bo imela sama zbirka.

Marjan Dolgan